

LES NOVES RELACIONS CATALUNYA / ESPANYA: L'ECONOMIA

La independència, per fer què?

Jordi Galí

Fins avui, el debat sobre l'impacte econòmic d'una eventual independència de Catalunya s'ha centrat de forma gairebé exclusiva en dues qüestions: el *dividend* que suposaria la fi del dèficit fiscal amb Espanya i el *cost* d'un possible boicot a productes catalans. Aquests són, sens dubte, dos factors importants i que cal tenir en compte a l'hora d'avaluar la rendibilitat econòmica de la independència. Però l'èmfasi en aquestes dues qüestions reflecteix una actitud semblant a la d'un inversor *passiu* o *rendista*, que es fixa només en l'augment o disminució dels interessos o dividends que pot comportar un canvi en el control de l'empresa. Aquesta actitud contrastaria amb la de l'inversor que passa a controlar l'empresa, i que reconeix l'oportunitat que se li ofereix per influir, a través de les seves decisions, en els beneficis que l'empresa generarà i, per tant, en la rendibilitat de la seva inversió.

Tornant al cas d'una Catalunya independent, aquesta oportunitat vindria donada per la possibilitat de dissenyar de bell nou les institucions i regles del joc que regiran el nou Estat, i per la disponibilitat per part d'aquest d'un ventall ample d'instruments de política econòmica que actualment estan sota el control quasi exclusiu del Govern i Parlament espanyols. Això permetria definir polítiques pròpies i un nou marc regulatori en els terrenys laboral, fiscal i financer, entre d'altres, així com en el funcionament de tots els àmbits de l'administració pública, sense més restriccions que les provinents de les normatives europees. Donada la importància que aquestes decisions tindrien a l'hora de determinar la prosperitat del nou Estat (i per tant l'atractiu de l'opció sobiranista), seria desitjable que el debat actual s'enriquís amb propostes que responguessin la següent pregunta: la independència, per fer què?

En aquest sentit, he de confessar-vos que la perspectiva d'una Catalunya-Estat no em genera una atracció incondicional. Perquè m'entengueu, i portant l'argu-

ment a l'extrem, si la independència porta a fer de Catalunya una nova Cuba o una Corea del Nord a la Mediterrània, penso que més val que ho deixem córrer. La meua atracció per l'opció sobiranista està vinculada als conceptes d'oportunitat i de possibilitats que aquella ofereix. En tots els terrenys, però especialment en l'econòmic. Per dir-ho clar i català, m'atrau l'oportunitat i les possibilitats que ofereiria la construcció d'un Estat nou que tingués entre els seus objectius fundacionals l'assoliment d'un creixement a l'extrem, si la independència porta a fer de Catalunya una nova Cuba o una Corea del Nord a la Mediterrània, penso que més val que ho deixem córrer.

La meua atracció per l'opció sobiranista està vinculada a les oportunitats que dona crear un nou Estat

ment sostenible màxim i que, per tant, dissenyés les seves institucions i les regles de joc d'acord amb aquest objectiu, des del dia zero. En el terreny econòmic, aquest és un objectiu que hauria de aconseguir un consens ampli, al marge d'ideologies i de partits, i més enllà de les discrepàncies legítimes a l'hora de definir les polítiques concretes a implementar. Entre d'altres raons, perquè no crec que hi hagi una alternativa creïble si volem posar fi a la xacra de l'atur (la font de desigualtat més perversa) i mantenir un Estat de benestar de qualitat.

L'informe *Doing business*, publicat anualment pel Banc Mundial, ens dona una mesura del recorregut potencial en aquest sentit. En la seva darrera edició situa Espanya en la posició 44 (entre 183 països) del seu rànking global basat en la "facilitat per a fer negocis" (amb Puerto Rico i Colòmbia davant seu, i seguida de Ruanda i Tunísia). En alguns dels subindicadors la situació és esfereïdora (per exemple, es troba en la posició 133 en termes de facilitat per començar un nou negoci). Aquest informe i d'altres semblants, com el *World competitiveness report*, no fan altra cosa que confirmar el que és evident per a qualsevol empresari: el marc institucional espanyol està lluny de ser el més adequat per a la generació de riquesa basada en

l'activitat productiva. La construcció d'un nou Estat ofereix, en aquest sentit, una oportunitat única per fer creu i ratlla i iniciar un procés ambiciós i engrescador que miri endavant sense la càrrega del passat.

Al meu parer, l'atractiu econòmic de la Catalunya independent es veuria molt potenciat si en la construcció del nou Estat es tinguessin en compte els següents principis (sense ànim de fer una llista exhaustiva):

1. Necessitat d'un nou model d'administració pública basat en

cionari, com la del cavaller feudal, hauria de passar a la història. El sistema de gestió dels centres de recerca de la Generalitat de Catalunya, basat en l'autonomia de gestió, el rendiment de comptes i els incentius vinculats a l'excel·lència dels resultats ofereix, en aquest sentit, un model d'èxit reconegut que es podria exportar al gruix de la futura administració catalana.

2. Importància cabdal de procediments administratius i judicials senzills, ràpids i eficients, que maximitzin la seguretat juri-

gui restringit a garantir el respecte als procediments establerts i la no discriminació.

4. Una fiscalitat sobre empreses i treballadors que afavoreixi la inversió estrangera i l'atracció de talent. La fi del dèficit fiscal i la prioritat de la lluita contra el frau haurien de donar marge per aquesta nova fiscalitat.

5. Adopció de l'anglès com a tercera llengua oficial, emfatitzant el seu paper com a llengua de relació amb el món, incloent la relació entre empreses i professionals estrangers i administra-

Aquests serien alguns dels principis: una administració austera i eficient i un mercat laboral flexible

ció. Això requeriria una campanya intensa d'alfabetització amb la col·laboració de mitjans de comunicació i escoles. Aquest també seria, sens dubte, un element clau en la internacionalització de l'empresa catalana i la reducció de la seva dependència excessiva del mercat espanyol que, malgrat els avenços en les darreres dècades, encara resulta desproporcionada amb la relativa insignificança d'aquest mercat dins de l'economia global (0,6% de la població mundial i 1,7% del producte interior brut mundial, un cop s'exclou Catalunya).

6. Un Estat del benestar de qualitat, que sigui generós amb els desvalguts, però amb mínimes distorsions i desincentius, i implacable amb el frau.

En resum, i per acabar aquest article: crec que és important reconèixer que la independència de Catalunya, per ella mateixa, ens podria fer més rics (perquè acabaria amb el dèficit fiscal), però no necessàriament més productius. Això últim requeriria fer un bon ús, des de l'endemà de les festes, de l'oportunitat única i de les possibilitats enormes que ofereix la construcció d'un nou Estat. Si estem a l'alçada d'aquest repte o no, dependrà exclusivament de nosaltres, i ja no s'hi valdrà donar les culpes als altres. Al cap i a la fi, potser això seria el millor regal que ens portaria la independència.

MARC ARIAS / ARXIU

Millorar la competitivitat. Contenidors al port de Barcelona, punt de partida de moltes exportacions

els principis d'austeritat, eficiència i servei de qualitat al ciutadà. Satisfereix aquesta necessitat requeriria, al meu parer, la introducció de criteris de gestió empresarial en el funcionament de l'administració pública, amb rendiment de comptes estrictes i amb incentius basats en la productivitat individual. La figura obsoleta, discriminatoria i antieconòmica del fun-

dica dels particulars i garanteixin plenament els seus drets. Qualsevol recurs ben invertit en aquest camp tindria una rendibilitat social immensa.

3. Necessitat d'un marc laboral flexible, amb un contracte únic indefinit que posi fi a la dualitat actual, i on el paper dels tribunals no consisteixi en "decidir per les empreses", sinó que esti-